

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

30 maart 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het operationaliseren van het inburgeringsdecreet en de uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement van 2 juli 2003

Met redenen omklede motie

Interpellatie van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het voorkomen van faillissementen en het uitzetten van bewoners van rusthuizen

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de overheveling van de tewerkstelling voor personen met een handicap naar het beleidsdomein werkgelegenheid

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Dinsdag 30 maart 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Kris Van Dijck

– *De interpellatie wordt gehouden om 16.16 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het operationaliseren van het inburgeringsdecreet en de uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement van 2 juli 2003

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het operationaliseren van het inburgeringsdecreet en de uitvoering van de motie van het Vlaams Parlement van 2 juli 2003.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, het is niet de eerste keer dat ik het over dit thema heb. Het zal wel voor mij de laatste keer zijn, want het opvolgen van de loze beloften van de huidige Vlaamse regering laat ik aan mijn opvolgers over. Deze interpellatie had ook de laatste moeten zijn, vermits dit decreet overmorgen, op 1 april zijn volledige uitwerking zou moeten kunnen hebben, ruim één jaar na het goedkeuren van dit decreet door het parlement. Nu dit decreet door de uitvoeringsbesluiten op 1 april effectief van kracht wordt moeten voortaan alle nieuwkomers al dan niet verplicht binnen het jaar een inburgeringstraject krijgen. Voor de afbakening van de doelgroepen wil ik trouwens verwijzen naar de uitstekende analyse en de suggesties voor beleidspraktijken die Stativaria in het document “Volwassen anderstalige nieuwkomers in het Vlaams Gewest” ons pas bezorgde. Wij zullen dus vanaf overmorgen klaar moeten staan om 12.000 tot 15.000 nieuwkomers in Vlaanderen een aanbod op maat te garanderen. Dat was het engagement van het decreet. De regering gaat nu uit van een afgebakende groep van

4000 tot 5000 nieuwkomers die onder het aanbod van dit decreet ressorteren : in realiteit trouwens het nu bestaande aanbod aan onthaaltrajecten. De regering negeert hierbij én de studie van Stativaria, én het inburgeringsdecreet zoals het door het parlement bedoeld en goedgekeurd werd. De regering fluit hiermee vroegere regeringsuitspraken terug. “Het inburgeringsdecreet zal voor het einde van de legislatuur een inburgeringstraject garanderen aan alle nieuwkomers”, aldus minister-president Dewael in 2002. CD&V dient daarom jaarlijks een amendement in op de begroting zodat de middelen voor NT2 zouden kunnen verhogen : een basisvoorwaarde om het decreet uit te voeren. En we compenseerden dat, mevrouw de minister, door de middelen voor de vele campagnes van de minister van Welzijn voor alles en nog wat te verminderen.

– *De heer Koen Helsen treedt als voorzitter op.*

Na de stemming van het inburgeringsdecreet op 12 februari 2003 engageerde minister Vogels zich ertoe om mij driemaandelijks van antwoord te dienen zolang het decreet geen volledige uitwerking had. In juli 2003 – mijn eerste opvolgingsinterpellatie hierover – werd zelfs een motie van CD&V goedgekeurd door de ongeruste meerderheid, die bevestigde dat een snelle en duidelijkere operationalisering van de aangegane engagementen nodig was. In oktober 2003 ondervroeg ik de minister opnieuw, omdat het aanvankelijk de bedoeling was het decreet op 1 november 2003 operationeel te maken. Alles werd echter uitgesteld : eerst tot 1 januari, en nu, tot 1 april 2004.

En vandaag zijn we meer dan ongerust, mevrouw de minister. En wij niet alleen. Er zijn reeds vragen gesteld naar aanleiding van het decreet Huizen van het Nederlands, regelmatig werd het aanbod NT2 aangekaart, vooral omdat men vreest dat bij basiseducatie de zogenaamde oudkomers geen aanbod meer zouden hebben. Minister Vanderpoorten stuurde het signaal de wereld in dat ze hiervoor nog dringend 3,5 miljoen euro zocht. Hans Bonte,

Van Cleuvenbergen

van sp.a, verklaarde in een krantenartikel dat dit een slecht decreet was. De Standaard kopte dit weekend dat er grote paniek was in de inburgeringssector én door een gebrek aan middelen, én door een gebrek aan duidelijkheid. De andere kranten brachten deze dagen verhalen uit het werkveld om te zeggen dat het zo niet verder kan. Basiseducatie Brussel verklaarde geen middelen te krijgen. En in Antwerpen verklaarde de verantwoordelijke schepen van Groen ! – uw partijgenote – dat de wachtlijsten zo lang zijn dat het decreet niet kan uitgevoerd worden, en dat er met het beetje extra-middelen hoogstens een driehonderdtal van de 150 vrijwillig ingeschrevenen een aanbod konden krijgen.

U kunt dit niet loochenen, mevrouw de minister, ik heb hier immers een kopie van een brief van de schepen aan mijn collega en Antwerps gemeenteraadslid Nahima Lanjri. Blijkbaar schort er ook heel wat aan informatie en duidelijkheid ten aanzien van de betrokkenen op het werkveld. Zo zou de regering er blijkbaar van overtuigd zijn dat slechts één op drie, dus 5000 van de 15.000 nieuwkomers op jaarbasis, een volledig inburgeringstraject nodig heeft. Ongelooflijk ! Nochtans staat in het decreet wat een inburgeringstraject moet zijn. En bij deze omschrijving is elk woord van belang. Ik citeer de omschrijving : 'Een inburgeringstraject is een traject op maat, met een primair deel met aanbod maatschappelijke oriëntering – nu 60 u, NT2 – nu 120 of 180u – en levensloopbaanbegeleiding -nu 20u, gevolgd door een secundair trajectgedeelte waarin een vervolg van taalonderwijs en werkopleiding, maar ook een sociale en een educatieve component aangeboden worden door reguliere aanbieders'. Dit alles wordt dan begeleid door een individuele trajectbegeleider van de onthaaldienst.

Ik hoor nu verklaren dat maatschappelijke oriëntering voor alle hogergeschoolden in het pakket NT2 zal zitten, zonder dat het veel te kleine urenpakket vergroot wordt. Ik hoor ook dat heel wat nieuwkomers onmiddellijk naar het secundaire traject doorgeschoven zullen worden. Dus naar VDAB, want andere secundaire trajecten zijn er nog niet. Hoe zal de VDAB maatschappelijke oriëntering aanbieden, iets wat men toch nodig heeft als nieuwkomer ? Onmiddellijk doorschuiven naar het secundaire traject is inderdaad voorzien in het decreet, maar wel op basis van individuele beoordeling, niet op grond van automatismen, en zeker niet om het tekort aan middelen voor een primair traject te maskeren. Trouwens, al deze personen zou-

den dus automatisch een inburgeringsbewijs krijgen, want dat wordt gegeven vóór de start van het secundaire traject. Is dit dan een bewijs van integratie ?

Er is evenmin duidelijkheid over de rol van de lokale overheden en hun concrete betrokkenheid bij de onthaalbureaus. De lokale overheden spelen nochtans een cruciale rol, want zij moeten instaan voor de doorverwijzing van nieuwkomers. Volgens het decreet zijn zij betrokken bij de onthaalbureaus. Ik ken geen enkele gemeenteraad waar dit tot nu toe reeds besproken, bevestigd en geoperationaliseerd werd. U rekent gewoon op de goodwill van de gemeenten, die trouwens vandaag nog steeds ruim een derde van de trajecten betalen.

Minister Vogels verklaarde herhaaldelijk dat Vlaanderen al deze trajecten zou overnemen, zodat de gemeenten aan andere groepen dan nieuwkomers een aanbod zouden kunnen doen. Niets van dit alles wordt uitgevoerd. Ik hoorde ook dat men bij de gemeenten geen ondersteuning krijgt om de verplichte doelgroep af te bakenen. De samenwerking met Vreemdelingenzaken zou blijkbaar nog pure fictie zijn. Er zou voorlopig met nog meer categorieën worden gewerkt, namelijk de vermoedelijk verplichten, de verplichten, de vermoedelijk rechthebbenden en de rechthebbenden, enzovoort. Van complexiteit gesproken, en dit vanwege een regering die alles zou vereenvoudigen !

Het is trouwens voortaan niet meer de taak van de onthaalbureaus de gemeenten te ondersteunen, maar alles laat vermoeden dat, als zij hun know-how en goede wil niet zouden ter beschikking stellen van gemeenten, alles in het honderd zou lopen. En dat terwijl alle medewerkers van de onthaalbureaus zelf tot over hun oren in het werk zitten met hun eigen nieuwe opdrachten en niet eens weten hoe hun eigen normering er zal uitzien.

Zo doen de wildste geruchten de ronde over het te kleine en te weinig gedifferentieerde NT2-aanbod, dat voortaan binnen het beperkte uren aanbod voor nieuwkomers ook maatschappelijke oriëntering en levensloopbaanbegeleiding zal moeten inhouden, en over de wachtlijsten voor laaggeschoolden voor NT2 en de aanpassingen in Basiseducatie, waardoor de groepen groter zouden moeten worden en de lesurenopdrachten van de leerkrachten verhogen. Een maand geleden werd in dit kader trouwens nog gesproken over een zoektocht naar ongeveer 3,5 miljoen euro voor het uitbreiden van de lessen NT2 in het kader van basiseducatie vanaf 1 april 2004, teneinde een beperking van de nieuwkomers tot de verplichte groep te vermijden. Dan

Van Cleuvenbergen

komt het aanbod voor de huidige doelgroepen nog meer onder druk te staan. En de huizen Nederlands die de draaischijf zijn van dit alles starten...op 1 september 2004, vijf maanden na de start van het inburgeringsdecreet.

Ook bij de andere betrokkenen zijn er problemen. Voor de VDAB haal ik alleen maar aan dat er nog steeds geen richtlijnen zijn in verband met de screening en de loopbaanoriëntering. Trouwens, zullen de hogergeschoolden, vermits ze meer kans hebben om vrijgesteld te worden van hun primair traject, bij de VDAB niet steeds in te lage opleidingen moeten starten? Immers, hun diplomagelijkschakeling zal dan nog niet gebeurd zijn. En hoe zit het met de minderjarigen? In de begroting werden geen extra-middelen ingeschreven: alleen de twee lopende projecten zouden worden voortgezet. En wat met de doorverwijzing naar het regulier aanbod voor cultuur en sport, welzijn, vervolgcursussen taal en dit ook voor de groep die nieuwkomer is en niet op tewerkstelling gericht?

Wij houden niet van een goednieuwshow over dit thema als het louter illusie is. We zijn hier bezig met mensen. Maatschappelijk is het enorm belangrijk dat nieuwkomers kansen krijgen om onze taal te kennen, hier te leven met respect voor de bestaande gewoonten. Al even belangrijk is het de eigen bevolking geen rad voor de ogen te draaien: nieuwkomers, migranten kunnen onze taal niet kennen, niet leren, kunnen onze gewoonten niet kennen. Het aanbod is er niet, er is louter een onvolwaardig beginnend kader. Daarom kunnen de antwoorden op mijn vragen van deze interpellatie verduidelijking brengen. Ze zijn gedetailleerd, maar het zijn opnieuw dezelfde vragen als bij de bespreking van het decreet. Toen kon daarop geen antwoord gegeven worden omdat het decreet nog niet uitvoerbaar was bij de stemming.

Ik zal mijn vragen dus stellen zoals ze ingediend zijn. Ik wil de minister ondervragen over de prognose en het profiel van het aantal nieuwkomers, al dan niet behorend tot de verplichte groep. Het zijn deze gegevens waardoor de verdere uitbouw van de trajecten zal worden bepaald. Deze vraag koppel ik aan de beweringen dat de Vlaamse regering inschat dat slechts een op drie van alle nieuwkomers een volledig traject nodig zal hebben, zodat men slechts een aanbod van 4000 plaatsen moet uitwerken, de middelen niet moet verhogen en toch iedereen een aanbod kan geven. Ik wil dit wel plaatsen tegenover de engagementen van de inburgeringstrajecten in het decreet.

Ik wil weten hoe het zit met de informatieverstrekking over het concrete inburgeringsbeleid vanaf 1 april aan de lokale overheden, aan de onthaalbureaus, de andere betrokken partners én de nieuwkomers die op 1 april minder dan een jaar in een gemeente ingeschreven zijn en degenen die na 1 april aankomen. Hoe zit het met de afspraken met de lokale overheden over de overgang van de huidige samenwerkingsverbanden naar de nieuwe regelingen, hun betrokkenheid bij de verder organisatie van de onthaalbureaus en vooral de feitelijke overname door de Vlaamse regering van de rechtstreekse en onrechtstreekse financiering die de lokale overheden nu geven voor inburgering? Hoe worden de gemeenten op de hoogte gebracht van de groep waartoe de nieuwkomers die zich in hun gemeente vestigen, behoren?

Hoe zit het met de onthaalbureaus, hun reorganisatie, samenstelling, erkenning, financiering en materiële omkadering? En hoe is het gesteld met het aanbod aan maatschappelijke oriëntering, NT2 en levensloopbaanbegeleiding en dit zowel voor lager- als hogergeschoolden, zowel voor wie via het primaire traject aan dit alles begint, als zij die met vrijstelling onmiddellijk naar het secundaire traject kunnen en degenen met totale vrijstelling om specifieke andere redenen?

Welke aanpassingen overweegt men in het NT2-aanbod, met name om de leerkrachten/docenten voortaan in te schakelen om maatschappelijke oriëntering en levensloopbaanbegeleiding binnen de 120 of 180 uren te geven, meer instapmomenten te creëren, extra personeel aan te werven tijdens de vakantieperiodes, de lesgroepen te vergroten, de lesopdrachten van leerkrachten/docenten uit te breiden, enzovoort, en dit alles tegenover het engagement bij de bespreking van het decreet om leerkrachten/docenten beter te ondersteunen en hen aangepaste programma's en didactische ondersteuning aan te bieden? En hoe zit het met de financiering van NT2, het al dan niet overdragen van de huidige middelen van de begroting Welzijn, gebruikt voor het inkopen van cursussen NT2, naar NT2-onderwijs en met het omzetten van de huidige projectmiddelen in reguliere financiering? Hoe zit het met bewaken van de kansen van de verschillende andere doelgroepen voor basiseducatie?

Hoe zal VDAB, die voortaan naast het secundaire traject ook de eerste opvang zal moeten organiseren voor vrijgestelden van het primaire traject, inspelen op maatschappelijke oriëntering, NT2 en loopbaanoriëntering voor lager- en hogergeschoolden? Wanneer en hoe worden de hogergeschoolden geïnformeerd en begeleid over en bij gelijk-

Van Cleuvenbergen

schakeling van hun diploma's – en lagergeschoolden bij de certificatie van hun opleidingen en beroepservaring ? Hoe zit het met de omkaderende voorwaarden voor nieuwkomers die het hen mogelijk kan maken op het inburgeringaanbod in te gaan, in het bijzonder de regeling betreffende vervoer en kinderopvang, nu door onthaalbureaus en lokale overheden uitgewerkt en opgevolgd ?

Wat is de waarde van en welke zijn de positieve sancties van het inburgeringsattest in het algemeen, en de certificaten NT2 in het bijzonder ? Geldt dit als 'voldoende geacht' voor 'kennis van het Nederlands' bij bepaalde (overheids)jobs ? Wie is verantwoordelijk voor het aanbieden van individuele levensloopbaanvorming van lager- en hogergeschoolden, ouderen, ouders, enzovoort, die tewerkstelling niet – langer – als hun levensdoel zien en hoe en met welke reguliere partners worden voor deze groepen sociale- en educatieve vervolgtrajecten uitgewerkt ?

Waarom ontbreken er concrete voorstellen voor een inburgeringaanbod gericht op minderjarigen, met doorverwijzing naar sport, jeugd, cultuur, enzovoort, en welke extra stimuli zullen worden gegeven aan de niet-verplichte doelgroep om toch in te gaan op het bestaande aanbod ?

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, zoals mevrouw Van Cleuvenbergen reeds vermeldde, wordt overmorgen, op 1 april, het decreet op de inburgering van kracht. Wij weten allemaal hoe in het verleden de inburgering van nieuwkomers moeizaam verliep. Er was nauwelijks een beleid terzake. De allochtonen werden aan hun lot overgelaten en de prijs van dit falen betalen wij nu. Op vele plaatsen zijn er spanningen ontstaan tussen allochtonen en autochtonen met alle gevolgen van dien voor de 'samenleving'.

De meeste fracties in dit Vlaams Parlement waren er dan ook van overtuigd dat Vlaanderen in deze zijn verantwoordelijkheid moest opnemen. Quasi alle fracties legden dan ook voorstellen van decreet neer. De rode draad in de meeste van die voorstellen was eveneens te komen tot een verplichting, opgelegd aan de nieuwkomer, en derhalve ook een verplichting voor de overheid om te voorzien in het noodzakelijke aanbod. Het ging zelfs zo ver dat, toen op federaal niveau het debat gevoerd werd over het stemrecht voor vreemdelingen, het gegeven van de op komst zijnde inburgering in

Vlaanderen mee een rol ging spelen. Finaal werd het inburgeringdecreet zowat het paradepaardje van de paarsgroene meerderheid.

Hoe staan de zaken er nu evenwel voor, twee dagen voor de invoering van het decreet ? Gelet op de signalen die ik krijg, de kritieken die ik hoor, vrees ik dat wij overmorgen met een aprilvis opgescheept zullen zitten. Normaliter hebben de mensen tegen 12 uur wel door wat de aprilvis is, alleen vrees ik hier dat de grap om 12 uur niet zal ophouden te bestaan !

Dat verdienen de nieuwkomers niet, integendeel. De vraag is dan ook of er voldoende plaatsen zijn, of er voldoende middelen zijn. Ik durf deze vraag te stellen omdat onze fractie meermaals bij begrotingsbesprekingen meer middelen eiste voor onder meer NT2, zelfs al in de vorige legislatuur.

Mevrouw de minister, ik kijk in elk geval met belangstelling uit naar uw antwoorden op de pertinente vragen die mevrouw Van Cleuvenbergen u stelde.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mevrouw de minister, mevrouw van Cleuvenbergen heeft zowat 16 vragen gesteld over de invoering van een systematisch inburgeringsbeleid voor nieuwkomers. Ook uit het werkveld zelf komen vele klachten over de gebrekkige reorganisatie, de beperkte middelen en de korte overgangperiode.

Ik wil echter mild zijn, mevrouw de minister. U hebt dit dossier geërfd als coördinerend minister, maar bent tegelijk ook afhankelijk van andere ministers. Het is ook niet uitsluitend een kwestie van geld. Om de nodige leerkrachten een speciale vorming te geven, om de nodige infrastructuur te vinden, om aangepaste didactische middelen te ontwikkelen is ook tijd nodig. Het zou geen schande zijn om te erkennen dat de Vlaamse overheid deze operatie niet tijdig rond krijgt, maar dan moeten we ook het verplichtende karakter van de inburgering durven uitstellen met enkele maanden.

Wordt toch vastgehouden aan de verplichte invoeringsdatum ? Voor mij is dat geen fetisj. Ik ben vragende partij om een verplichting in te schrijven, wat trouwens in het decreet is gebeurd. Het moet echter haalbaar zijn. Ik zou er geen enkel probleem mee hebben als de Vlaamse regering de verplichting enkele maanden wil uitstellen. Ik ben ervan overtuigd dat ook de volgende coalitie – wie er dan ook in zetelt – hiermee door zal gaan en dit zal uit-

Lauwers

voeren. Zijn de gemeenten hierover al ingelicht ? Bij mijn weten hebben die nog geen omzendbrief gekregen.

De voorzitter : In onze gemeente hebben we zo'n twee weken geleden een omzendbrief gekregen.

De heer Herman Lauwers : Mensen uit de praktijk vertellen dat dit ten koste gaat van niet-nieuwkomers die vrijwillig op wachtlijsten staan. Doordat de wachtlijsten nog langer zullen worden, zullen ook de wachttijden toenemen. Dat lijkt me een verkeerd signaal aan hen die vrijwillig willen integreren. In welke mate kunt u ervoor zorgen dat de wachtlijsten niet langer worden ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb veel gehoord en ik wil de situatie verduidelijken. Ik hoor hier spreken over nieuwe uitvoeringsbesluiten 'inburgering' en over een nieuwe categorie van 'rechthebbenden en vermoedelijke rechthebbenden'. Daar is me niets over bekend.

Ik heb ook gehoord dat de commissieleden mild willen zijn voor wat betreft het in werking treden van het inburgeringsdecreet. Het zou geen schande zijn dat we niet klaar zijn. U moet echter niet mild zijn. Ik volg een andere minister op, maar ik grijp dat nooit aan als reden om iets niet te doen of te weten. Het is niet omdat ik nog maar een jaar minister ben, dat ik de verantwoordelijkheid niet draag van wat tijdens deze legislatuur is beslist. De Vlaamse regering heeft zich geëngageerd om het inburgeringsdecreet in werking te laten treden op 1 april 2004. Het decreet zelf dateert van 28 februari 2003. Op 30 januari 2004 heeft de Vlaamse regering in een uitvoeringsbesluit de inwerkingtreding op 1 april 2004 gezet.

Het gaat over inburgering. Waar de verplichting kan, geldt die ook. Dat is geen taboe. Er is ook schoolplicht. Iedereen weet dat het goed is om een inburgeringstraject te volgen. We hebben laten onderzoeken wie wel of niet kan worden verplicht.

Iedereen die naar Vlaanderen komt en langer wil blijven, moet kunnen genieten van zo'n traject. We dachten dat slechts 1 op 3 nieuwkomers een traject kon volgen, zo'n 3.000 tot 4.000 mensen, terwijl dat wordt geschat op 12.500 mensen. Ik vind het frustrerend dat we met ons mooi afgewerkte inburge-

ringspakket slechts 1 op 3 mensen die er recht op hebben, kunnen bereiken.

In september hebben we de politieke keuze gemaakt om dit niet alleen meer bij de minister van Welzijn onder te brengen. Ik was zelf vragende partij om de verantwoordelijkheid te delen met de minister van Onderwijs en de minister van Werkgelegenheid. Die drie departementen hebben een samenwerking opgezet om de operatie mogelijk te maken. We hebben afgesproken dat ieder aan het aantal trajecten geraakt binnen zijn of haar eigen budget, en dat er een monitoring gebeurt.

Op 1 april staan we klaar om elke nieuwkomer die zich inschrijft in een gemeente, een traject te laten volgen. De gemeenten hebben allemaal die informatie gekregen. Ze zullen vanaf dan elke nieuwe inschrijver een folder aanbieden. Die folder geeft aan de ene kant in het Nederlands, en aan de andere kant in 1 van de 14 talen, informatie over de formule van inburgering. Degenen die onder de verplichting vallen, krijgen thuis ook een schrijven, en als ze daarop niet reageren, een tweede schrijven. Iedereen zal dus geïnformeerd zijn.

Het is niet realistisch dat we tussen 30 maart en 2 april een verdrievoudiging van het aantal cursisten krijgen. Voor iedereen die zich aanmeldt en die dus werd geïnformeerd door de gemeente, hebben we een antwoord. We weten dat we van heel dichtbij moeten volgen wat de effecten daarvan zullen zijn. In de voorbereiding van die operatie hebben alle onthaalbureaus, het kabinet en de cel Inburgering van onze administratie overlegd. We blijven dat doen om te kunnen bijsturen.

Tussen september en nu hebben de 3 ministers gekozen voor een geïntegreerde samenwerking tussen de Huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus. We zijn bezig met fusieoperaties. Van de 26 onthaalbureaus maken we onthaalantennes, en per provincie, samen met Antwerpen, Gent en Brussel, maken we 1 onthaalbureau. Dat maakt samen 8 onthaalbureaus. De Huizen van het Nederlands organiseren zich nu ook per provincie. Dat is nog niet helemaal afgerond. In Brussel is dat wel gebeurd. De fusie is helemaal rond, met een eigen raad van beheer.

De ongedurigheid heeft te maken met de zware opdracht waar de onthaalbureaus voor staan om de transitie mogelijk te maken. We kunnen niet zeggen dat het niet zal lukken. Op dit moment is het niet gemakkelijk om de koppeling te maken tussen intakegesprekken, dossierbeheer en de afspraken tussen de 3 departementen.

Byttebier

We hebben een subsidiëring toegekend tot 1 november. Op dit moment is dat een aanbodgestuurde subsidiëring. Later wordt dat een vraaggestuurde aanbod. Een onthaalbureau kan tussen 1 april en 1 november op basis van de vraag georganiseerd zijn, terwijl de vraaggestuurde subsidiëring pas op 1 november ingaat. Ik heb daarom alle begrip voor de onrust, voor de vraag of het wel zal lukken.

In Brussel worden de drie onthaalbureaus één BON. Ze hebben dan een raad van beheer met een voorzitter. Het personeel moet dan ook onder één dak komen. Dat zijn moeilijke operaties. Nu doen ze alleen de intensieve projecten. Vanaf 1 april doen ze het dossierbeheer voor alle trajecten, ook van degenen die onmiddellijk naar NT2 gaan, en van degenen die naar de VDAB gaan. Dat is een nieuwe manier van werken. We werken meer modulair, met meer maatschappelijke oriëntatie.

'Tracé' in Brussel bijvoorbeeld heeft een modulair pakket voor degenen die een intensief traject volgen. NT2 kan uit die modules stukken halen en die gebruiken voor de taallessen Nederlands waar maatschappelijke oriëntatie aan bod komt. Dat is geen gemakkelijke opdracht vanwege de transitiebeweging die in de steigers staat.

Alle problemen worden op een hoop gegooid. Het is niet 1 april die voor die bijkomende problemen zorgt. Op 1 april zullen de gemeenten iedereen informeren. Het zal belangrijk zijn om op de voet te volgen wie instroomt, en wie wel en niet verplicht is.

Wie behoort tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid? Dat zijn degenen die in de bevolkingsregisters zijn geregistreerd, maar niet de onontvankelijksten: geen asielzoekers, geen studenten, geen au pairs, en geen nieuwkomers die hier tijdelijk verblijven, zoals professoren, kaderpersoneel van bedrijven, enzovoort.

Wel ontvankelijk zijn verklaarde asielzoekers, erkende vluchtelingen, de meeste arbeidsmigranten, gezinsvormers en -herenigers. Dat is onze doelgroep. Wie kunnen we verplichten en wie niet? Al deze nieuwkomers zijn in principe ook verplicht, tenzij ze zich in Brussel vestigen, ze 65 jaar of ouder zijn, ze ernstig ziek of gehandicapt zijn, ze onderdaan zijn van de Europese Economische Ruimte of ze gehuwd zijn met een Belg of onderdaan van een ander EER-land. Ook wie niet verplicht is, behoort tot de doelgroep. De onthaalbu-

reaus zullen ook na 1 april deze nieuwkomers trachten te bereiken. De gemeenten zullen geen onderscheid maken tussen verplicht en niet-verplicht. Ze zullen iedereen informeren.

Hoeveel nieuwkomers op het inburgeringsbeleid een beroep zullen doen, is nog niet nauwkeurig te bepalen. De instroom van nieuwkomers is niet precies te voorspellen. Het aantal huwelijken van niet-Belgen met nieuwkomers staat evenmin vast. We kunnen slechts een schatting maken en die ligt op 12.500 nieuwkomers. Na 1 april zullen we over lijsten beschikken en zullen we maand na maand nagaan hoeveel nieuwkomers er een beroep doen op het inburgeringsbeleid.

Ik heb u de politieke context en keuzes rond het samenspel tussen de onthaalbureaus, de VDAB en de Huizen van het Nederlands geschetst. Het inburgeringstraject voor de nieuwkomers is een traject op maat. Het traject zal in de eerste fase, het primair traject, naargelang de persoon bestaan uit een basispakket Nederlandse taallessen, maatschappelijke oriëntatie en loopbaanoriëntatie. Het kan worden ondersteund door trajectbegeleiding. Niet alle nieuwkomers zullen evenwel nood hebben aan deze vormingspakketten. Er zal dan ook gedeeltelijk of geheel vrijstelling verleend kunnen worden door het onthaalbureau.

– *De heer Carlo Daelman treedt als voorzitter op.*

Om zo'n traject op maat van de nieuwkomers aan te bieden zullen het onthaalbureau, het Huis van het Nederlands en de VDAB een geïntegreerd samenwerkingsverband aangaan, en hun diensten aanbieden via één loket. Ik omschrijf de taken van elk van deze partners. Het onthaalbureau zal de nieuwkomer informeren over het inburgeringsprogramma, nagaan of hij tot de doelgroep behoort, eventueel een vrijstellingsattest afleveren, een intake doen met oog voor de gezinssituatie, nagaan of de nieuwkomer perspectief richting arbeidsmarkt heeft, onderzoeken wat de behoefte is aan trajectbegeleiding, het inburgeringstraject bepalen en het vormingsprogramma in een inburgeringscontract opnemen. De Huizen van het Nederlands doen de taalintake en een test leervaardigheid. De VDAB bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt en de behoefte aan loopbaanoriëntatie. Het inwerkingsdecreet is voor de VDAB een belangrijk instrument.

Als informatie krijgen de nieuwkomers de folder waarnaar ik al verwees. Deze is vertaald naar 14 talen en werd opgesteld door de cel Inburgering. Dit is standaardinformatie voor alle gemeenten. Ze kunnen aanvullend zelf andere informatie geven

Byttebier

over eigen initiatieven. De onthaalbureaus zullen hun wervingsinitiatieven naar de nieuwkomers, die niet verplicht zijn, voortzetten. Ze leggen hiertoe huisbezoeken af of werven via het verenigingsleven van de etnisch-culturele minderheden. De gemeenten zelf worden geïnformeerd via het tijdschrift 'Binnenband' en krijgen tegen eind april een informatiebrochure met daarin een handige gids waarin de doelgroepafbakening is opgenomen. Tussen midden april en midden mei zal de cel Inburgering samen met de vijf provinciale hogescholen vormingen aanbieden voor gemeentebambtenaren. Vele gemeenten zijn ook betrokken bij het nieuwe bestuur van de gefusioneerde onthaalbureaus. In alle regio's worden bovendien door het onthaalbureau periodieke informatiemomenten georganiseerd voor de gemeenten. Een vijfde weg van informatie aan de gemeenten is de folder. Het moment van inschrijving is natuurlijk cruciaal. Ik ben blij dat we dat in overleg met de gemeenten hebben kunnen uitbouwen. De cel Inburgering ondersteunt de gemeenten.

Sinds oktober heeft een maandelijks en sinds februari een driewekelijks overleg plaats tussen de onthaalbureaus, de cel Inburgering en het kabinet. We spelen nu korter op de bal. Op die manier worden de onthaalbureaus uit eerste hand geïnformeerd. We kunnen zo tijdig bijsturen.

Acht onthaalbureaus zullen na de inwerkingtreding van het inburgeringsdecreet erkend worden. In Oost-Vlaanderen en Brussel werden nieuwe VZW's opgericht, in de andere provincies wordt het onthaalbureau georganiseerd door de – al dan niet particuliere – integratiecentra. De financiering van de onthaalbureaus is momenteel geregeld tot het najaar, namelijk tot 1 november. Zodra de onthaalbureaus erkend zijn, zal de subsidie-enveloppe worden vastgelegd. Deze subsidies worden bepaald door het aantal gerealiseerde trajecten en door de instroom in het werkingsgebied. Die vraaggestuurde financiering wordt uitgewerkt.

Het inburgeringsprogramma wordt aangepast aan de noden van de nieuwkomer. Het bestaat maximaal uit Nederlandse taallessen, een cursus maatschappelijke oriëntatie, loopbaanoriëntatie, individuele trajectbegeleiding en toeleiding naar de arbeidsmarkt. Nieuwkomers kunnen vrijstelling krijgen voor één of meerdere onderdelen. Op advies van de VDAB en het Huis van het Nederlands en na overleg met de nieuwkomer zal het onthaalbureau het inburgeringsprogramma van de nieuwkomer vastleggen.

Het onthaalbureau zal de minderjarige nieuwkomers trajectbegeleiding in gezinscontext aanbieden.

De omschakeling naar het nieuwe inburgeringsbeleid is geen evidentie. Het aanbod van zowel onthaalbureaus, onderwijsvoorzieningen als VDAB moet worden aangepast en uitgebreid. De gemeenten zullen vanaf 1 april hun taken opnemen en de nieuwkomers informeren.

Er zal veelvuldig overleg zijn tussen de drie departementen, de onthaalbureaus, mijn kabinet en de administratie. Er komen dagelijks contacten tussen het werkveld, mijn kabinet en de administratie. We volgen alles van nabij.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik heb niet op alle vragen antwoord gekregen, mevrouw de minister. U bent de coördinerende minister, dus ik richt me tot u. U wilt in het aanbod NT2 meer instapmomenten creëren. Er zal meer personeel nodig zijn om ook in de vakantieperiodes door te gaan. Wat kunt u mij daarover zeggen ?

Ik heb ook geen antwoord gekregen op de vraag inzake het overdragen van de huidige middelen. Bij NT2 werden tot nu toe middelen van de onthaalbureaus ingekocht. Zij konden maximaal 1,5 miljoen euro uit eigen middelen halen en rekenden erop dat ook u hun middelen zou toekennen.

U hebt evenmin geantwoord op mijn vraag over wat er gaat gebeuren met de projectmiddelen.

Aangezien heel wat mensen rechtstreeks zullen worden doorgeschoven naar de VDAB, vraag ik me af hoe de VDAB zal inspelen op het geven van maatschappelijke oriëntering.

Wat gebeurt er met de gelijkschakeling van diploma's en certificatie, meer bepaald van de hogescholen die u bijna onmiddellijk naar de VDAB zult doorsturen aangezien het eerste traject wegvalt, maar die enkel in een beroepsopleiding terecht kunnen naargelang hun diploma ? Hun diploma wordt echter niet erkend. Het is een verwijt van de sector dat heel wat mensen met hoge capaciteiten als arbeider opleidingen moeten gaan volgen omdat de diploma-erkenning en -certificering niet in orde is.

U hebt ook niet gezegd hoe we mensen zullen opvangen die niet onder de verplichte doelgroep val-

Van Cleuvenbergen

len waarvoor er nu geen aanbod is. Het aanbod bestaat nu immers alleen uit NT2. Die mensen kunnen niet terecht bij de VDAB. Er zouden afspraken worden gemaakt met reguliere partners op het vlak van sociale en educatieve vervolgtrajecten, maar daar hebt u niets over gezegd.

Uit de praktijk blijkt dat de omkaderende voorwaarden voor nieuwkomers enorm belangrijk zijn. Wordt daarbij voorzien in kinderopvang? Wie gaat de verplaatsingskosten betalen van mensen die een cursus NT2 moeten volgen? Tot nu toe waren dat de gemeenten.

Wat gebeurt er tot slot met de middelen die de gemeenten nu investeren? U hebt zich ertoe geëngageerd om bij de inwerkingtreding van het decreet de financiering van de trajecten van de gemeenten over te nemen. De gemeenten hebben daar nog geen nieuws over ontvangen. Het is best mogelijk dat u een brief hebt gestuurd naar het schepencollege, maar dit probleem is in elk geval niet geëgendeerd geweest op de gemeenteraad. Als gemeenten in samenwerkingsakkoorden moeten stappen, dan moet dit aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Dan is er nog de vraag over de minderjarigen. U doet alsof dit project al bezig is. Tot nu toe was dat het geval op twee plaatsen waar er een experimenteel aanbod voor minderjarigen was. U doet alsof dit overal bestaat.

Minister Adelheid Byttebier : Dat is de nieuwe afspraak vanaf 1 april. Minderjarige nieuwkomers krijgen trajectbegeleiding in gezinscontext.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Wie staat daar dan voor in?

Minister Adelheid Byttebier : Dat hangt af van de trajecten die worden uitgestippeld.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Tot nu toe bestond dit project slechts op twee plaatsen. Vorig jaar hebben we tijdens de begrotingsbesprekingen een amendement ingediend om de middelen, zeker voor die doelgroep, te verhogen. Dat amendement is weggestemd. Ik begrijp dan ook niet vanwaar die middelen kunnen komen.

Wij vinden dit decreet heel belangrijk omdat we die mensen een soort van maatschappelijke zekerheid willen geven. Mensen worden heel vaak op het verkeerde been gezet. U zegt dat alles in orde is, maar we weten dat heel wat van deze mensen

wel kunnen en willen instappen maar dat het aanbod gewoonweg ontbreekt. Ook de minister van Onderwijs bevestigt dit. U hebt het over één Huis van het Nederlands per provincie maar er zijn er nog maar drie opgericht in Vlaanderen. Daar waar ze wel al bestaan, treden ze in werking op 1 september 2004. Dit decreet gaat echter nu in.

Mevrouw de minister, u antwoordt heel positief en schetst ons hier een mooi theoretisch kader, waar ik niets tegen heb, integendeel. Ik zou willen dat het de werkelijkheid was, maar ik luisterde ook naar de sector, en die vertelt een heel ander verhaal. Daar zit hem het verschil tussen de theorie – goed bedoeld en opgesteld vanuit Brussel – en de praktijk, ervaren op het werkveld. We geven de indruk aan alle Vlamingen dat alles in orde is. Iedereen die het Nederlands niet machtig is of onze gewoontes niet kent, gaat daar vrijwillig niet op in terwijl het probleem bij het aanbod ligt. In theorie is dit decreet in orde maar het is niet operationeel op het terrein.

De sector zegt dat dit chaotisch verloopt: daar kunt u ook niet naast kijken. Een dergelijke organisatieverandering zonder dat onthaalbureaus, lokale overheden, huizen van het Nederlands, ondersteuning NT2, VDAB, reguliere sectoren er klaar voor zijn: dat vraagt om problemen. De kern van het probleem zijn de middelen. In zijn Septemberverklaring van dit parlementair jaar, in oktober 2003, verklaarde minister-president Somers: 'De Vlaamse regering heeft daarom beslist elke nieuwkomer in Vlaanderen de garantie te geven op een inburgeringstraject'. Alleen wilde men dit proberen te doen zonder bijkomende middelen. Iedereen, elke minister, zoekt en verwacht nu iets van de andere. Het budget Inburgering voor 2004 is even groot gebleven als dat van 2003, en dit terwijl de verplichting was ingeschreven, en de bestaande vrijwillige groep voortaan aangevuld zou worden met de verplichte nieuwkomers die nog niet bereikt werden. En daarbij zou men nog de trajecten van de lokale besturen moeten overnemen... zonder budgetverhoging. Het lijkt inderdaad wel een aprilgrap.

Er is dus onrust en onduidelijkheid bij alle betrokkenen in de sector, er zijn de algemeen erkende langere wachtlijsten dan ooit voor NT2, zodat oudkomers er dreigen de dupe van te worden. Er is de wetenschap dat de 'light-versie' voor hogerschoolden van 120 uren Nederlands zonder maatschappelijke oriëntatie te kort is om zich te kunnen inburgeren. Er is vooral de wetenschap dat de huidige concretisering van het inburgeringsdecreet een theoretisch antwoord is, dat u in de praktijk

Van Cleuvenbergen

probeert om te zetten door slechts een derde van de doelgroep de mogelijkheid te geven een volwaardig programma te volgen. De regering bedriegt zichzelf. Het parlement heeft dit decreet gestuurd om via maatwerk alle nieuwkomers ook in praktijk een serieus aanbod én kansen te geven.

CD&V dient opnieuw een met redenen omklede motie in, omdat we het belang beseffen voor zowel de nieuwkomers als de Vlaamse samenleving van een degelijk onthaal- en inburgeringsaanbod. We vinden bovendien dat het parlement hiervan ook in de toekomst regelmatig op de hoogte moet worden gehouden.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mevrouw de minister, ik denk dat u niet hebt geantwoord op mijn vraag wat het effect is van de inwerkingtreding van het decreet op de vrijwillige wachtlijsten zoals die vandaag bestaan. Ik heb het dan over het verdringings-effect op mensen die geen nieuwkomer zijn en hier al veel langer zijn, maar die op wachtlijsten staan voor NT2.

Minister Adelheid Byttebier : Niet alleen theoretisch maar ook operationeel is alles klaar opdat het decreet op 1 april in werking kan treden. Ik zeg echter niet dat alles op wieltjes loopt. Het probleem van basiseducatie bij NT2 is ook mij bekend. Dat probleem bestaat al langer. De vraag is hoe we al die mensen die een cursus NT2 willen volgen, heel snel kunnen bedienen. Daarvoor zijn in eerste instantie meer middelen nodig.

Ik wil er ook op wijzen dat bij de begroting de bevoegdheidsdomeinen Welzijn, Onderwijs en Tewerkstelling hun deel hebben opgenomen om ervoor te zorgen dat de inburgeringstrajecten vanaf 1 april goed kunnen verlopen.

Wat de 3,4 miljoen euro betreft die ik zagezegd niet zou willen afstaan, wil ik erop wijzen dat de begroting voor 2004 is goedgekeurd door dit Vlaams Parlement. Daarbij wordt bepaald welke minister voor welke opdracht over welke middelen kan beschikken. Tijdens de begrotingscontrole is geen sprake geweest van een transfer van 3,4 miljoen euro van Welzijn naar Onderwijs.

Wat de gemeenten betreft, hebben we berekend dat hun inbreng kan worden geschat op 1,6 miljoen euro. Wanneer het decreet van kracht wordt, kunnen we de gemeenten niet verplichten om dit enga-

gement verder op te nemen. Ik stel met vreugde vast dat de gemeenten zich daar wel voor blijven engageren.

Ik was vanmorgen nog in Hasselt waar ik de verantwoordelijke van het onthaal heb ontmoet. Ik heb naar de situatie in Limburg gevraagd, waarop die vrouw me antwoordde dat de provincie daar zelf heel hard aan heeft gewerkt en de investering dan ook zal blijven doen. De gemeenten en provincies hebben de ruimte om zich al dan niet verder te engageren. Ik was er ook niet gerust in, maar ik hoor dat ze het als een stuk van zichzelf beschouwen en zich dan ook blijven inzetten.

Er was ook een vraag over de VDAB en de maatschappelijke oriëntatie. Dat is opgenomen in het inwerkingsdecreet. Voor de gelijkschakeling van diploma's moet ik terugkoppelen in welk stadium de erkenningen nu zitten.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het voorkomen van faillissementen en het uitzetten van bewoners van rusthuizen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Becq tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het voorkomen van faillissementen en het uitzetten van bewoners van rusthuizen.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik heb over dit onderwerp al een actuele vraag gesteld. Ik had toen een interpellatieverzoek ingediend, maar dat is niet doorgegaan. Ik ben blij dat ik alsnog deze interpellatie kan houden in de com-

Becq

missie. Het is een té belangrijk probleem om enkel in het vragenuurtje te behandelen.

Het is niet de eerste keer dat we te maken krijgen met een faillissement van een rusthuis. We hadden het al meegemaakt in Overijse en Herent en ik dacht dat daaruit lessen waren getrokken. Er zijn toen maatregelen beloofd en een aantal ervan zijn ook uitgevoerd. Die blijken echter niet te werken, of er zijn nog leemtes zijn die ervoor zorgen dat de problemen blijven bestaan. Ik stel vast dat het bij een faillissement vaak gaat om kleinere rusthuizen met een commerciële vennootschapsstructuur.

In het rusthuis in Oostende was er recent een inspectie gebeurd in het kader van een normale inspectieronde en ik heb dat dossier opgevraagd. Er is gesignaleerd dat het rusthuis een financieel probleem had. De inspectie heeft gevraagd om verwittigd te worden als de aanvraag tot faillissement effectief zou gebeuren. De inspectie is echter niet verwittigd. De knipperlichtprocedure, met name het melden van niet-betaling van Riziv- of RSZ-gelden, heeft blijkbaar ook niet gewerkt. Het is ook zo dat Vlaanderen vroeger zelf een lijst van rusthuizen aan de RSZ moest bezorgen om gegevens te kunnen controleren. Ik weet niet of dat ondertussen is aangepast.

Ik heb onlangs op een bijeenkomst van vrijwilligers van een of andere organisatie vernomen dat rusthuizen al het mogelijke doen om de RSZ-gelden te blijven betalen, terwijl andere facturen blijven liggen. Op die manier merkt de overheid natuurlijk niet dat er een probleem is. Kunt u dat bevestigen?

Er werden in het verleden een aantal kleinere voorzieningen gescreend. Worden die nog altijd gevolgd? Zo ja, op welke manier? Zitten er rusthuizen bij die een risico vormen?

In Oostende gaat het ook over een rusthuis met een commerciële vennootschapsvorm. Dat betekent dat het zich moet houden aan de faillissementswetgeving. We kunnen wel zeggen dat het niet kan dat de curatoren zo handelen en dat de rechter respijt moet geven. Ik stel me ook vragen bij dergelijke werkwijze, maar er speelt natuurlijk een commerciële logica. De curatoren gaan over tot onmiddellijke sluiting omdat er geen geld meer is. Ze willen de bijkomende kosten en negatieve uitgaven zo minimaal mogelijk houden. Ofwel komt er een sluitende regeling voor de rusthuizen met een commerciële vennootschapsvorm, ofwel kan het niet dat rusthuizen een commercieel doel

hebben. Dat is de keuze die moet worden gemaakt. In de Kamer is een wetsvoorstel ingediend om in de faillissementswetgeving in te schrijven dat dergelijke praktijken niet kunnen.

Naar aanleiding van de andere faillissementen waren een heleboel maatregelen beloofd. Ik heb ooit een inventaris opgemaakt van maatregelen die kritische situaties zouden kunnen duiden. Daaraan is gedeeltelijk tegemoetgekomen, maar blijkbaar volstaat de signaalfunctie inzake niet-betaling van RSZ- en Riziv-gelden niet. Zijn er nog andere manieren? Wat gebeurt er met signalen die worden opgevangen? In Oostende wist de inspectie dat er een probleem was en dat dit vroeg of laat tot een faillissement zou leiden. Wat is daarmee gebeurd? Er moet ook voorzichtig met dergelijke informatie worden omgesprongen. Zo niet, worden de leveranciers ook gealarmeerd. Ze vragen dan meteen hun geld, wat zeker tot het faillissement leidt. Mijn vraag is of er scenario's zijn uitgewerkt voor dergelijke situaties? In de Waalse regelgeving is wel opgenomen dat er op voorhand moet worden verwittigd en dat rusthuizen respijt krijgen bij een faillissement.

Voormalig minister Vogels heeft destijds gezegd dat er iets zou worden gedaan aan het feit dat de enige optie momenteel sluiten of openblijven is. Er is dan een groot ontwerp van decreet aangekondigd, maar dat is er nooit gekomen. Ik heb begrepen dat u er ook niet mee zal doorgaan omdat de sector er te fel tegen gekant is.

Er zou een gediversifieerd sanctiebeleid worden gevoerd. Ik heb daarvan nog niets gezien. Dat is er dus nog niet.

Het management van rusthuizen laat soms ook te wensen over. Er wordt wel een kwalificatie geëist van iemand die begint of met een overname start, maar naar vaardigheden om zo'n rusthuis te leiden wordt niet gevraagd. Om daar iets aan te doen, zijn er heel weinig inspanningen geleverd.

Er was ook de belofte om het waarborgfonds te onderzoeken. Dat fonds zou dienen om een overbrugging te maken en desgevallend het rusthuis mee te financieren. Over dat onderzoek hebben we nog niets gehoord.

De versterking van de inspectiediensten is wel gebeurd. Mevrouw de minister, op welke manier wordt de inspectie betrokken, worden er verwachtingen gecreëerd en worden de financiële verslagen opgevolgd? De breedte van de deuren wordt nagegaan, de netheid en de maaltijden worden gecon-

Becq

troleerd, maar de financiële situatie zou toch ook moeten worden onderzocht. Desgevallend kan ook een begeleidingsplan of een afvloeiingsplan worden opgesteld. In elk geval moet dat worden opgevolgd.

Als het gaat over de financieel precaire situatie, dan hoor ik twee klokken luiden. Ze krijgen onvoldoende middelen van de Vlaamse en de federale overheid. Ze krijgen te weinig ondersteuning en ze kunnen het niet altijd runnen, tenzij ze astronomisch hoge prijzen vragen. De kostprijs is hoog en er is kritiek. Er is nu voor de eerste keer een Vlaamse financiering voor de animatiefunctie. Het gaat nog altijd over een bijkomende financiering bovenop de Vlaamse financiering via de DAC. Die was er dus ook al vroeger.

Mevrouw de minister, bestaan er richtlijnen en een draaiboek, ook voor de concrete situatie in Oostende ? Inzake de uitwisseling met het Riziv zou een 20-tal voorzieningen in moeilijkheden zijn. Klopt dat of klopt dat niet ? Gaat het om structurele moeilijkheden ? Zijn er bepaalde randvoorwaarden waaraan rusthuizen moeten voldoen om financieel leefbaar te zijn ? Er is een vergelijking gemaakt tussen OCMW- en privé-rusthuizen inzake kostprijs en werking. Ik heb daarvan geen resultaten en aanbevelingen gezien. Is er een breakeven om te bepalen wat financieel wel of niet haalbaar is ? Eigenlijk is er te weinig knowhow om een goed beleid te kunnen voeren op lange termijn. Welke is uw visie op voorzieningen met een commerciële structuur, die worden geconfronteerd met faillissementen ? Hebt u plannen om situaties zoals deze te voorkomen ?

De heer Carlo Daelman : Mevrouw de minister, welke maatregelen overweegt u om een snelle ontzuiming zoals in Oostende, te voorkomen ? Naar aanleiding van de sluitingen van 2 jaar geleden heeft de sp.a-fractie aangedrongen op concrete maatregelen. We doen dat nu opnieuw.

Minister Adelheid Byttebier : Dat is ook onze bekommernis. We hebben 2 jaar geleden maatregelen genomen. Rusthuizen die in de problemen kwamen, stopten met het betalen van de RSZ-bijdrage. De RSZ was dus het knipperlicht. Het komt erop aan om hen daarbij te begeleiden. Vandaag gebeurt dat niet. Ze besparen op de lonen of de huur, waardoor de schuldeisers naar de handelsrechtbank stappen. Die wijziging zorgt ervoor dat de maatregelen van 2 jaar geleden vandaag nog van kracht

zijn, maar ze moeten worden aangevuld met nieuwe maatregelen.

Op maandag 13 maart werd onze administratie geïnformeerd door derden over de situatie in Oostende. De inspectie is onmiddellijk ter plaatse gegaan. Mijn administratie heeft me op maandagmiddag op de hoogte gebracht van dat acuut probleem. Er was toen al een crisisvergadering aan de gang, waarbij 2 medewerkers van het OCMW van Oostende aanwezig waren.

Op dit ogenblik worden we systematisch op de hoogte gebracht van de lijst van de rusthuizen die 25.000 euro of meer in het rood staan. Het gaat om 23 van de 758 erkende rusthuizen. Daarvan zijn er 2 met minder dan 30 erkende woonegelegenheden, 11 met tussen 31 en 60 woonegelegenheden. De helft van die 23 rusthuizen telt meer dan 60 bedden. Niet de schaalgrootte is de eerste reden van de ontstane moeilijkheden. De redenen zijn vaak divers, een verrassende overname van een bestaande uitbating met een bedenkelijke reputatie bijvoorbeeld, of een kwaliteitsvolle zorg aan zwaar hulpbehoevende ouderen die niet allemaal onder het RVT-statuuut vallen.

We blijven voor 11.000 mensen wachten op een RVT-erkenning. Die mensen worden nu wel verzorgd, maar zonder dat we daar van de federale overheid middelen voor krijgen. Een andere reden kan zijn dat er aan nieuwe wettelijke verplichtingen moet worden voldaan. Bepaalde rusthuizen komen in de problemen omdat ze niet beantwoorden aan kwaliteitscriteria die worden ingevoerd.

Er is te weinig wetenschappelijk onderzoek over de manier waarop een rusthuis eigenlijk het best kan functioneren, overleven en vernieuwen. Er is ook geen wetenschappelijk onderzoek over de relatie tussen de schaalgrootte van een voorziening en de leefbaarheid. We kunnen alleen maar kijken of de RSZ-bijdragen al dan niet worden betaald.

In kleinschalige initiatieven, vaak in familieverband georganiseerd, merken we dat er vrijwillige inzet is. Daardoor kan op personeelskosten worden bespaard.

Wanneer we rusthuizen in problemen ondersteunen en werken aan het stimuleren van samenwerkingsverbanden, merken we dat rusthuizen in problemen vaak geïsoleerd zijn. Ik heb daar echter geen onderzoeksmateriaal over. Rusthuizen met voldoende schaalgrootte of met goede samenwerkingsverbanden kunnen bepaalde problemen veel gemakkelijker ondervangen. Ze staan veel sterker

Byttebier

op het terrein. Ik ben niet van plan om een minimumgrootte in te voeren voor rusthuizen. Ik wil de samenwerkingsverbanden stimuleren.

U hebt gevraagd wat mijn standpunt in verband met die vennootschappen is. Ik ben een voorstander van variatie in het aanbod. Openbare besturen, vennootschappen, VZW's en dergelijke mogen allemaal initiatieven nemen. De nood is immers groot genoeg. Het is belangrijk dat er diversiteit is.

Uit het faillissement van rusthuis Harwich te Oostende hebben we een aantal lessen getrokken. Ik heb vorige week woensdag reeds gezegd dat ik een brief heb geschreven naar de federale ministers Onkelinx en Moerman. Minister Onkelinx zal na gaan of ze de faillissementsregeling kan aanpassen. Bij de federale overheid circuleert daarover een wetsvoorstel.

Naar aanleiding van het geval van Herent en Overijse hebben de handelsrechters ook afgesproken om bij de uitvoering van de persoonsgebonden aspecten van het vonnis omzichtig te werk te gaan. De sluiting van een rusthuis is niet hetzelfde als de sluiting van een snoepwinkel. Sommige handelsrechters houden daar rekening mee, terwijl andere handelsrechters het vonnis zonder meer laten uitvoeren.

De jongste 2 jaar hebben we een aantal problematische gevallen gekend. In een bepaald geval hadden we met de OCMW-voorzitter en de burgemeester afgesproken dat het OCMW warme maaltijden zou leveren aan een failliet rusthuis. We hebben ook al eens verzorgenden laten inspringen in een failliet rusthuis voor zolang dat nodig was. Er bestaan dus een aantal formules, maar er wordt niet altijd gebruik van gemaakt.

We hopen dat de faillissementsregeling wordt aangepast. We willen echter ook op Vlaams niveau een nieuwe regeling uitwerken. Het Waalse decreet dat u hebt vermeld, biedt inspiratie.

Na een gerechtelijke beslissing wordt het beheer van het rusthuis aan een curator overgedragen. Ik vind dat die persoon zich onmiddellijk bij de administratie zou moeten melden. Er zou ook geen evacuatie van de bewoners mogen gebeuren zonder voorafgaand overleg tussen curator, lokaal bestuur en administratie. Op 4 uur tijd kan dat uiteraard niet.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, is het OCMW van Oostende misschien in gebreke gebleven omdat het geen warme maaltijden heeft geleverd ? Ik lees in het verslag dat er onmiddellijk na het faillissement overleg is gepleegd met het bestuur van Oostende, maar niet met u.

U zegt dat u een brief hebt geschreven naar minister Onkelinx en minister Moerman. Die brief had al heel lang op de tafel van de administratie moeten liggen, antwoord en afspraken inclusief. Dat is geen verwijt aan uw adres, maar wel aan het adres van de regering. Die wordt na 2 jaar immers nog eens met ongeveer hetzelfde probleem geconfronteerd. Bepaalde rekeningen werden niet betaald en een faillissement werd uitgesproken. Indien er duidelijk op papier had gestaan wat de handelsrechter en de curator moeten doen, dan was er geen probleem geweest.

De regering heeft gebrek aan verantwoordelijkheid. Ze legt grote verklaringen af, maar als puntje bij paaltje komt, zijn er geen afspraken gemaakt en is er geen duidelijkheid. Dat is erg jammer, want het gaat hier om weerloze mensen die vaak niet weten wat hen overkomt. Ik vind dat er een regeling op papier moet staan voor het geval de sluiting van een rusthuis problemen oplevert.

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : We hebben 2 jaar geleden een systeem uitgewerkt. We stellen vast dat de oorzaken van faillissementen nu anders zijn dan 2 jaar geleden. Faillissementen worden nu eerder voorafgegaan door het niet betalen van huur en lonen, in plaats van door RSZ-schulden. Er is dus verandering en we moeten daar inderdaad via regelgeving op inspelen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Becq en door de heer Daelman werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de overheveling van de tewerkstelling voor personen met een handicap naar het beleidsdomein werkgelegenheid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Byttebier, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de overheveling van de tewerkstelling voor personen met een handicap naar het beleidsdomein werkgelegenheid.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid besliste de Vlaamse regering de tewerkstelling van personen met een handicap in een volgende legislatuur naar het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme over te hevelen. Dat wekte onzekerheid in de sector. Dat hebben we onder meer vernomen in een hoorzitting.

Een inclusief tewerkstellingsbeleid kan voordelen inhouden voor de persoon met een handicap, maar het gevaar voor verdringing en discriminatie bestaat. Een niet-aangepaste benadering van de problematiek kan funest zijn. Het parlement stond daarom vrij sceptisch tegenover deze overheveling, en drukte dit uit in een unaniem goedgekeurde resolutie.

We vroegen hierin : de doelgroep duidelijk te informeren over hun aanspreekpunt in deze overgangsfase ; om arbeidsgehandicapten bij alle maatregelen te begeleiden naar werk, zowel in de reguliere als in de meer beschutte of sociale werkgelegenheid ; een individueel trajectaanbod uit te werken ; een gebruiksvriendelijke oplossing aan te reiken aan de personen met een handicap die ervoor in aanmerking komen, er is onder meer sprake geweest van een geïntegreerd loket met een eenvoudige multidisciplinaire indicatiestelling om de arbeidshandicap te bepalen ; de actoren maximaal te betrekken bij het opstellen van de toekomstige beleidsvisie ; te onderzoeken hoe de organisaties betrokken kunnen worden in de raadgevende organen die bij het beter bestuurlijk beleid horen ; ter begeleiding van deze overheveling, een tijdelijke expertengroep op te richten, samengesteld uit representatieve vertegenwoordigers, zowel uit de sector Welzijn als uit de sector Werkgelegenheid ; erover te waken dat de herkenbaarheid en de samenhang van de doelgroep behouden blijven.

Ondertussen werden in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid veranderingsmanagers aangesteld om de nieuwe structuur per beleidsdomein uit te tekenen en na te gaan hoe de diverse wetgevingen op elkaar afgestemd moeten worden.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken in de uitvoering van deze resolutie ? Personen met een handicap zullen hoe dan ook geconfronteerd worden met de eenvormige multidisciplinaire indicatiestelling. U blijft daarvoor nog enige tijd bevoegd. Op welke manier worden de verschillende partners betrokken bij die overgang ? Wat zijn de huidige werkafspraken tussen Welzijn en Werkgelegenheid ? Wat zijn de opgedane ervaringen en de voorbereidingen die de veranderingsmanager reeds ondernam voor de verdere overheveling ? Hoe staat het met de eenvormige multidisciplinaire indicatiestelling ?

De voorzitter : Minister Byttebier heeft het woord.

Minister Adelheid Byttebier : De veranderingsmanager voor tewerkstelling is uiteraard aangeduid door minister Landuyt. Er is natuurlijk regelmatig constructief overleg gepleegd met de administratieve verantwoordelijken en de veranderingsmanager van Welzijn. Ook met de sector was er overleg.

Op 6 februari 2004 heeft de Vlaamse regering het ontwerp van decreet goedgekeurd tot oprichting van het extern verzelfstandigd agentschap VDAB. Dit ontwerp van decreet regelt de overheveling van de huidige bevoegdheden van het VFSIPH inzake de tewerkstelling van personen met een handicap naar de nieuwe structuur Economie, Werkgelegenheid en Toerisme. Een bijzonderheid van dat ontwerp van decreet is dat de huidige VDAB en de diensten Tewerkstelling van het huidige Vlaams Fonds versmelten tot één verzelfstandigd agentschap. De brede doelgroep van de arbeidsgehandicapten kan dus op een integrale en geïntegreerde wijze naar de arbeidsmarkt worden begeleid.

Het nieuwe agentschap VDAB zal de volgende taken hebben : het toekennen van tegemoetkomingen ter ondersteuning van de inschakeling op de arbeidsmarkt van de ingeschreven erkende personen met een handicap ; het verzorgen van de trajectbegeleiding, de beroepsoriëntering, de beroepsopleiding en het verlenen van de toegang tot de gesubsidieerde tewerkstelling in de beschutte werkplaatsen en het erkennen van organisaties die instaan voor het verzorgen van de trajectbegeleiding, de beroepsoriëntering en de beroepsopleiding. Dat zijn drie nieuwe taken.

Byttebier

De actuele werkmethode inzake de tewerkstellingsbegeleiding en de instrumenten zullen mee worden overgeheveld. De persoon in kwestie zal zijn inschakelingspremie, trajectbegeleiding, beroepsoriëntering en/of -opleiding zonder onderbreking kunnen voortzetten.

Het erkennen en subsidiëren van beschutte werkplaatsen is in de nieuwe structuur toegewezen aan het agentschap dat ook de sociale werkplaatsen zal erkennen en subsidiëren. De overheveling van die taakstelling zal daarom in een ander ontwerp van decreet opgenomen worden.

Het nieuwe agentschap VDAB zal gebruik maken van de definitie van personen met een handicap die ook wordt gehanteerd door het nieuwe Vlaamse Agentschap Personen met een Handicap. Voor de bepaling van de doelgroep zullen de beide toekomstige agentschappen een samenwerkingsovereenkomst afsluiten. Dit omvat de samenwerking die tot stand moet worden gebracht om verder de inbreng van de deskundigheid van bepaalde actoren zoals de Centra voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze te verzekeren.

Volledigheidshalve wil ik opmerken dat de VDAB door deze overheveling van bevoegdheden verantwoordelijk wordt voor de totale doelgroep van de arbeidsgehandicapten, zoals die is gedefinieerd in de platformtekst van 2 december 2003. In die tekst werd het principe van de 'Evenredige arbeidsdeelname en diversiteit 2010' vastgelegd. Dit was een afspraak tussen de Vlaamse regering, de sociale partners, de gebruikersorganisaties en de intermediaire organisaties.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik heb echter geen antwoord gekregen op mijn vraag over het multidisciplinair team.

Minister Adelheid Byttebier : Mag ik dat als bijkomend antwoord geven ?

De heer Jan Laurys : Geen probleem.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.57 uur.*
